Ч. 210. Чернівцї, недїля 21. вересня (3. жовтня) 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

ЗАМІТКИ.

Досить часто присилають нам галицкі Русини до Чернівцїв купони, аби ми їм збирали ту на Буковинї складки на їх Народні Доми або на иньші народні цїли. Того не повинні галицкі Русини робити, не повинні жадати від нас помочи, хоч би незначної, а то з таких причин:

Нас на Буковинї мало, ледви чверть мілїона Русинів. Але ми жиємо в провінциї, адмінїстративно віддїленій від Галичини, в обставинах иньших, як галицкі, — і тому мусимо, хоч в мінїятурі, подавати окремо народови все те, що подає ся галицким Русинам. Ми мусимо мати свої товариства, просьвітні, економічні і полїтичні, мусимо мати свої ґазети, свої Народні доми — і все те мусить удержати не хто иньший, лише та невелика громада буковиньских Русинів, котрій з трема мілїонами галицких Русинів не можна міряти ся. Своїх панів не маємо, свого духовеньства не маємо, вся робота опирає ся на людях, становиском своїм незначних і незаможних. Сьвітскої інтелїґенциї у нас не богато, а та, яка є, майже не може сповнити всї ті жаданя, які до неї ставить ся. І нїчо дивного: як би так н. пр. галицке Покуте або Підгіре, хоч величиною і населенєм більше, як буковиньска Русь, мало сповнити всї ті задачі, які ми собі поставили і по змозї сповняємо, то певно було би в немалім клопотї мимо того, що має більше людий до роботи. Але Підгіре або Покуте, Перемиска епархія або станїславівска, не потребують у себе закладати всего того, що їм може подати і подає осередок галицкої Руси, Львів; а ми на Буковинї мусимо мати свій осередок а в нїм все те, що для народу потрібне.

Аби такий осередок утримати, потрібно очивидно значної жертволюбности публики. З того боку на буковиньских Русинів нарікати годї, хоч їх очивидно не стати на те, аби їх гріш ішов на народні цїли галицких Русинів, — добре вже, коли вже свій моральний обовязок сповняють на Буковинї. І коли-б могла бути мова про се, хто кому повинен помагати, то треба би сказати, що галицкі Русини повинні нам помагати, а не ми їм. Є, розуміє ся, в Галичинї товариства і люди, котрим буковиньска Русь не менче дорога, як галицка, і они помагають нам, але їх дуже мало; більшість не памятає на Буковину і оправдує себе — не без рациї — тим, що має у себе великі обовязки. Добре; але коли справу так ставити, то буковиньскі Русини зовсїм уже не можуть материяльно помагати галицким Русинам, задля таких самих великих обовязків у себе.

Отсе би повинні розважити всї ті галицкі Русини, що хотять на Буковинї збирати складки на свої цїли.

*

Посол Танячкевич просить рускі часописи о поміщенє такого письма:

„Що справованє обовязків посольских для репрезентантів кождого народу поневоленого є повне великої одвічальности і тяжке, не треба доказувати. А що-ж уже казати о задачи посольскій репрезентациї народу руского, репрезентациї що-до числа так мінїятурно малій, репрезентациї народу, для котрого знесено майже всї права конституцийні, народу числом великого, але з еще більшою нуждою, з безчисленними потребами найпекучійшими на всїх полях! Перед такою задачою можна би справдї здрігнути ся і опустити руки, коли-б не та віра в поміч Божу, у сьвятість справи і силу народу. Тілько такими засобами підпертий наш труд посольский може устояти ся і принести якісь пожитки.

В нинїшнім моїм голосї ходить менї о піднесенє сего третього чинника яко конечного для успішної посольскої дїяльности. Зазначую, що для успішного довершуваня нашої служби посольскої мусимо мати запевнений безупинний доплив сили с. є. помочи народної. Інакше ми своїх обовязків сповни[illegible] не можемо. Мусить бути звязок безперервний межи народом і послами, Кожда справа, піднесена чи то боронена. мусить мати підпертє цїлого народу. Так трактовані справи мусять принести якісь результати додатні — хоч не зараз, то в будущинї, як не безпосередно, то посередно, бо завсїгди стають вони тим звеном, котре лучить тїснїйше, єднає цїлий нарід. На жаль треба сказати, що таких взаємин межи народом а єго репрезентациєю доси у нас не було.“

І тут переходить п. Танячкевич на поодинокі справи і просить загал, аби єму і єго товаришам подавав факти, щоби они

З ЖИТЯ.

(*Скучне місто. Mein Herz das ist ein Bienenhaus. Черновецкі фальшовані і правдиві Нїмцї. Наші клопоти з ними і з Волохами. Każdy z nas musi mieć swego Rusina. Хто з того має користь? Невесела розривка*).

Боже! Як у Чернівцях скучно! Чернівцї називають передмістєм Відня, кажуть, що переважаючий ту елємент нїмецкий надає місту цїху знаної віденьскої Gemüthlichkeit, що ту свобіднїйші звичаї, як у Львові — але то не правда! Я не беру Львів в оборону, там між Русинами можна на смерть занудити ся, але в Чернівцях зовсїм не лїпше. Вправдї ту, як перейти ся вечером по містї, то аж в ухах гуде від крикливих музик, виграваючих по городах безнастанно: Mein Herz das ist ein Bienenhaus; але перше всього в Чернівцях ми не маємо віденьского доброго пива, лише неможливі до питя броварскі помиї (і то навіть по т. зв. першорядних реставрациях), а друге: ми не маємо ту правдивих віденьских Нїмцїв, тілько фальшованих жидівских. А що жид — то не Нїмець.

Я вправдї тепер і до правдивих Нїмцїв не маю серця, відколи они всїх Славян хотять в ложцї води втопити; але черновецких „Нїмцїв“ то вже таки й на очи не хочу бачити. Ті наші „Нїмцї“, що в будний день ходять у халатах та продають цибулю на ринку, а в суботу натягають цилїндри і капелюхи з жовтими та червоними цьвітами і офіцияльно парами проходжують ся гордо по вузкій паньскій улици — ті наші „Нїмцї“ суть породи садаґурскої, а не віденьскої. І они вводять в черновецке житє не віденьску добродушність; а садаґурско-жидівско-суботїшну надуту пишноту, яку найлїпше можна бачити по городах на концертах музик.

А ті музики — Боже, та-ж то чиста кара черновецка! Почавши від войскової музики, котрої репертуар до знудженя однаковий, а скінчивши на черновецких Stadtmusikanten — всї они на афішах, розуміє ся, beliebt і berühmt, але за що они славні і хто їх і за що любить, чорт знає. Переслїдують чоловіка давними і зле відограними композициями, які вже від катаринок слухати було би за богато, але за то вступ кажуть собі платити добрий а о за кождим відограним куснем жваво увихають ся, збирати від гостий гроші. На музику виташ за дві-три години 30 до 40 кр. — і нїчого гідного навіть не почуєш. Але черновецкі реставратори думають, що коли при помочи тих музик устроять своїм гостям „концерт“ хоч би на поломаних трубах та розбитих цимбалах, то вже за те можуть їм давати замісць пива помиї, і то помиї ріжно називані: окоцімскі, баварскі, пільзненьскі і міскі. Один броварник називає своє пиво навіть Kaiserbier, хоч не то сам цїсар, але цїсарский льокай певно такого пива не рушив би.

І так за дорогі гроші не можна в Чернівцях і кілька годин провести хоч троха веселїйше. А як ще нема щирого товариства, о котре тут досить трудно, то сиди в хатї і позїхай з нудьги. Цїлий день наробив ся, а вечером на стїни лїзь зі скуки.

От у Відни менї сподобало ся! Там уже, як нападе тебе „манколїя“ і хочеш по людски гідно забавити ся вечером, то можеш дуже легко і не богато тебе коштує. За 50 кр. у Venedig — що там можна бачити і чути! І кілька прегарних музик і хори і театр і предивну ілюмінацию і колесо з Чікаґо і повно всякої всячини від смерку аж до півночи. Я вірю, що і такі розривки можуть знудити ся, але-ж я не говорю о тих, що нїчого иньшого не мають до роботи, тілько за розривками бігати тай очивидно нудити ся, лише о тих, що по цїлоденній тяжкій працї мають право на якусь розривку і потребують єї, коли не хочуть скиснути. Так коли они хотять і можуть дешево і добре забавити ся, то їм можна позавидувати. Я цїлком не дивую ся тим нашим руским студентам у Відни, що они по 10 і 15 лїт „вчать ся на унїверситетї“ а потім як мають іти на лїкарів в галицкі місточка, то плачуть за Віднем. Є за чим плакати, хоч їм не пошкодило би було, памятати дещо більше про науку, як про розривки.

Так ото біда чоловікови в Чернівцях. Які тут Нїмцї, то я найлїпше переконав ся на жидівский новий рік. В містї в день як замело. Всї склепи позамикані, руху торговельного нїякого і навіть Buk. Rundschau нїби з технїчних (!) пе-

могли поборювати теперішну галицку адміністрацию, шкідливу для руского народу, та могли при розправах буджетових наші кривди піднести. П. Окуневский задумує внести начерк доповняючих постанов до ординациї виборчої до ради державної. До того потребує також знати докладно, як доси виконувало ся ординацию виборчу. Потребує мати факти, що не дадуть ся заперечити. Самі посли не можуть того зібрати. Потрібно також, аби нарід взагалї вносив в потребі зажаленя з вірними фактами. Петициї повинні приходити з цїлого краю, а не з одного кута. Тілько при помочи народу можуть посли щось зробити.

Сї слова о. Танячкевича зовсїм справедливі. Не лиш треба вибрати свого посла, але й потім не можна на него забувати, а треба єму улекшувати роботу. Характеристична замітка о. Танячкевича, що доси між народом, а єго репрезентациєю у нас взаємин не було. Інакше сказавши: Русини вибрали посла і потім казали єму: слухай нашої ради і роби собі, що хочеш.

*

Волоска Patria друкує цїлу серию статий, як каже, якогось визначного полїтика. Так сей визначний полїтик у першій статї написав таке (подаємо в скороченю):

Ми, Волохи, замешкалі на границі Славян, маємо борбу з двома ворогами: з полїтичними і елементарними. Правительство нами не займає ся, не помагає нам, але ми жиємо, бо жаден нарід не зложив тілько жертв, як ми, на народні інституциї і культурну роботу. Мимо того справдї дивно, що в таких обставинах ми не щезли на Буковинї. Приятелїв не маємо, Русини в своїх напастях на нас мають навіть поміч від Поляків.

Для нас, Волохів, велике значінє мають відносини поміж Поляками а Русинами. Поляки, що в Галичинї ведуть завзяту — можна би сказати, расову — борбу з Русинами, у нас на Буковинї суть союзниками Русинів і помагають (?) їм в борбі против нас. „Русини суть нашими елементарними і по всї часи небезпечними ворогами; приязнь з ними нїколи не можлива. Попросту сьмішно говорити о приязни з Русинами, що нас винародовлюють.“ Так має ся справа з полїтичним ворогом. Але лучало ся часом, що з полїтичних ворогів ставали приятелї; єсть се однак справа тактики, а тактика зміняє ся. Поляків, що підпирають змаганя Русинів, мусимо уважати ворогами. — — Їх забаганки сягають тепер і на Буковину. Проби безпосередної польонїзациї не мали ту бажаного успіху і в остатнім часї занехали їх (проби з польским костелом і з польскими Єзуїтами); тепер їх тактика иньша.

Край треба позбавити цїхи історично-полїтичної і замінити в провінцию без прикмет національних. Отже треба ослабити найзначнїйше населенє, котре надало краєви характер історично-полїтичний, а скоро то стане ся, то Буковина, як дозрілий овоч, припаде — Полякам. До того Поляки уживають Русинів (!). Наслїдки сеї роботи вже видні; Волохи ослаблені. Н. пр. так звані резеші за Прутом, що доси ще чують ся Волохами, вже по волоски не говорять. Зі страт наших лише Русини скористали. Попри них також адміністрация, ворожа Волохам, і жиди. Самі Поляки були би Волохам лиш тодї небезпечні, як би спольонїзували галицких Русинів і стали безпосередними сусїдами Волохів. Але на скріпленю буковиньских Русинів Поляки нїчо не зискують; тому повинні спомагати Волохів, бо они для них не такі небезпечні, як Русини.“

А яка рада з того: Взяти Русинів на два боки в огонь, зі сторони польскої і волоскої. Не потреба вже того й радити, бо так дїє ся. На щастє Русини не дадуть ся так легко з'їсти.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 2. жовтня 1897.

Д-ра Олександра Колессу, доцента і заступника професора руской мови і лїтератури у львівскім університетї, іменувало мінїстерство просьвіти екзамінатором згаданих предметів на учителїв шкіл середних. Рівночасно предложила колеґія професорів виділу фільософічного львівского університету д-ра Коллесу яко одинокого кандидата на надзвичайного професора руской мови і лїтератури.

В справі руской духовної семинариї одержує „Дѣло“ таке письмо: Остатними днями стрічаємо ся в часописях з вістями, що до руской духовної семинариї зголосило ся на сей рік ледви по кількох кандидатів в поодиноких епархіях, а в слїд за тим з усякими висновками з того мнимого факту. Тимчасом оно мабуть так не є. На скілько нас інформовано — в перемиській епархії явило ся до т. зв. елекциї аж 40 кандидатів з іспитом зрілости а 15 без іспиту зрілости, а що такого значного числа місць для перемиской епархії не було, то принято лише 23, очивидно з іспитом зрілости. Річ ясна, що прочі, неприняті в перемиській епархії, знайдуть ся в семинариї яко кандидати з других епархій, де би число кандидатів не дописало, як от в станїславівскій епархії, де принято менше анї-ж треба, і то мали приняти де-кого і без іспиту зрілости, але лише з кандидатів походячих з епархії станїславівскої.

Під будову нової православної церкви у Львові при ул. Францишканьскій положать угольний камінь 4. жовтня с. р. На се торжество приїде архимандрит о. Калинеску, протоєрей о. Ісидор Воробкевич і другі. Положенє угольного каменя відбуде ся в притомности представителїв властий, міста і прихожан.

Перенесенє мощей Вука Караджіча. Сербске правительство указом з д. 14. мая с. р. постановило тлїнні останки батька нової сербскої письменности Вука Стефановича Караджіча, спочиваючі на віденьскім кладовищи сьв. Марка, перенести до вітчини і зложити в катакомбах соборної церкви в Білградї. Сербска Академія, котрій припоручено се дїло, уладжує відкопанє мощей Караджича у Відни д. 10. с. м., а похорони в Білградї д. 12. с. м. О сїй урочистости звістила Сербска Академія і наше Наукове товариство імени Шевченка.

Румуньский король був сими днями разом з жінкою в гостинї у нашого цїсаря в Бу-

---

решкід не вийшла (та ґазета обходить всї сьвята: і православні, і католицкі і жидівскі — побожна собі, де йде о Гершкову кишеню!). А вечером заклад електрики, хоч то був для християн будний день, осьвітив місто луковими лямпами, аби черновецкі „Нїмцї“ могли собі парадувати по ринку та по паньскій улици і бажати собі: A git Juhr! Вже то наша „електрика“ дуже ласкава для жидів; жидам на сьвята справляє ілюмінациї, а на християньскі сьвята нераз забуває. І се також найлїпший знак, яких ми тут Нїмцїв маємо найбільше.

Є в нас, розуміє ся, і правдиві Нїмцї. Їх братя у Відни великі антисеміти, але черновецкі Нїмцї великі приятелї жидів. Ще недавно відпекували ся жиди від них, казали, що хоч самі по нїмецки говорять, але они собі правовірні жиди і вибраний нарід, а нїякі шваби. Але як то в Чернівцях здавна бувало і буває, нинї таке читаємо по жидівских ґазетах, а завтра що иньше; нинї жиди вороги Нїмцїв, а завтра разом ідуть против усїх не-Нїмцїв і вдають з себе великих нїмецких патріотів.

І отся жидова разом з Нїмцями сими днями так ворожо віднесла ся до скромних бажань! в справі шкіл черновецких Русинів, Волохів і Поляків! Справдї, якби не було ту одного нїмецкого товариства, в котрім находжу Нїмцїв вирозумілих для нас, то менї черновецкі Вольфи і Шенерери в спілцї з жидами видали би ся зовсїм не синами того культурного народу, до якого належать.

В Чернівцях і на Буковинї взагалї ненормальні відносини. Подумати собі, що єсть же в краю 268.000 Русинів, є 208 тисяч Волохів, — значить, два головні народи краю, котрі повинні по свому рядити краєм, а ту в краю адміністрация нїмецка, на зверх же край виставляє ся волоским. Чому? Бо Русини і Волохи ще на стілько не доздріли, аби порозуміти ся, який лад завести в краю. Волохи у Відни торгують ся, аби лише Буковину захопити таки цїлком у свої руки — а Русини, гноблені з усїх боків, уже зовсїм не знають, як з сеї матнї вийти. І не скоро мабуть настане такий час, коли Русини і Волохи зійдуть ся і отверто скажуть собі: „А що нам за неволя терпіти у себе нїмеччину? Нас більше тут, зробім так а так, аби Нїмцї були тим, чим є, т. є. меншостию в краю.“ Таке порозумінє, як кажу, не скоро настане, а Волохи й не бажають собі єго тепер, бо мають надію, що захоплять цїлий край у свої руки. Они-ж тепер підчас панованя Нїмцїв таки можуть і себе вважати панами. Аби здавало ся, що ось-то і Русини на то годять ся, винайшли і винаходять собі завсїгди кількох Русинів, котрих зацитькують гарними словами, пустими обіцянками, „кадилом і воню благоухання“ і при їх помочи грають ролю коли не теперішних, то будучих панів Буковини.

Минувшого тижня між Gazet-ою Polsk-ою а Buk. Post була цїкава суперечка, в котрій ішло о нас. Волоска ґазета дорікала буковиньским Полякам: „Адїть, які ваші Русини; они *Працю* видають, фільварки палять, а ви з ними в соймі ідете разом.“ А польска ґазета відповіла: „Не лїпші й ваші Русини-москвофіли, з котрими ви в соймі держите — і по котрій сторонї більша шкода для держави і краю, то ще велике питанє. Але по що себе взаїмно обвинувачувати? Taki już los, czy taktyka polityczna, że każdy z nas musi mieć swego Rusina, co go — boli....“

О бідні Волохи і Поляки! Так як би то Русини страх накидали ся їм зі своєю любовю і помочию і так як би они що на Русинах стратили! Każdy z nas musi mieć swego Rusina... Самі за тими Русинами шукають, і коли не можуть найти правдивих, то ренеґатів виставляють за правдивих Русинів; самі чесними і нечесними способами дїлять нас, аби над нами панувати — і самі відтак плачуть, що їх болить від тих Русинів. Галицкі Поляки в 70-их і 80-их роках так само побивали нас москвофілами, як побивають тепер в мінїятурі Волохи; наші галицкі ренеґати стояли тодї близько престола і інформували президию намісництва так само, як тепер інформують ту пануючих Волохів. Коли-ж прийшло ся галицким Полякам (зовсїм не з власної охоти!) попращати ся з москвофілами, зараз стали шукати і найшли собі иньших Русинів, сим разом народовцїв. Прийде час, і Волохи попращають ся також з москвофілами; найдуть собі також иньших Русинів, хочби народовцїв...

І все те шуканє Русинів для своїх плянів не так часто виходить на користь нам, як час-

дапешті. Ся гостина мала на цїли приступлене Румунії до тридержавного союза. В четвер румуньска пара королївска оглядала з цїсарем Франц Йосифом і архикнязем Оттоном краєву ґалерию образів. По полудни відбув румуньский король перегляд свого шестого полку піхоти, був на снїданю в касинї офіцирскім того полку і вніс там тоаст в честь цїсаря Франц Йосифа. — В часї ґалевого обіду в королївскім замку наш цїсар у францускім тоастї в честь румуньскої пари королївскої, дякував за сердечне приняте, якого зазнав в Румунії минувшого року, висказував велике вдоволене з теперішної гостини і радість зі знаменитих відносин між обома державами завдяки заходам короля Кароля. Дальше просив цїсар, щоби король Кароль був пересьвідчений, що все буде старати ся підпирати змаганя румуньского короля і скінчив бажанем задержаня добрих відносин з Румунією, котра завдячує мудрости свого короля, що стала в Европі чинником ладу і мира. — Король румуньский подякував також по французски за прихильні слова і за таке сердечне приняте, впевняючи, що тамторічний побут цїсаря в Румунії лишив незабуті спомини. Та гостина дуже вплинула на скріплене сердечних відносин між обома державами, а ту звязь ще більше стиснуло величаве приняте, якого дізнає румуньска пара королївска нинї в Будапештї. Король закінчив тоаст впевненем о великій почести і сердечних чувствах, які разом з королевою має для цїсаря і єго родини, желаючи єму довгого панованя для добра мира і вірних єму народів. Оба монархи промавляли по французски, мабуть щоби не дразнити мадярскої гордости національної. Румуньска опозиция дуже невдоволена і з свого правительства і короля за поїздку до Будапешту. Она не бажає, щоби Румунія приступала до тридержавного союза.

Льомброзо про Толстого. Проф. Льомброзо відвідав недавно ґр. Толстого в єго сільскій самотї в Ясній Поляні, і хотяй родина російского писателя наслїдком тяжкої недуги доньки Толстого находила ся в великій грижі, найшов італїйский вчений нагоду, в двох днях їх спільного побуту вистудиювати сего незвичайного мужа. Вражіня, які віднїс Льомброзо із своєї гостини, представляє професор дуже приятними. Він стрітив ґрафа цїлковито здоровим і на умі сьвіжим та заявляє жартом, що він, 61-лїтний старик, міг би безпечно бути вітцем сего сїдоголового, 70-лїтного писателя. — „Толстой — так оповідає Льомброзо дальше — залишив вже від кількох лїт свою незвичайну дїяльність, закинувши в кут своє рубане дров і роботу при шевскім копитї. За те посьвячує він три до чотири години денно писательскій праци, слїдить пильно за проявами в лїтературі, а в вільних годинах віддає ся їздї на колесї, грі в крокета і плаваню. Толстой є знаменитим пливаком. Підчас коли я найбільше 10 мінут можу уносити ся на водї, 70-лїтний Толстой плаває без утоми пів години. Впрочім тепер занятий він твором о штуцї, єї цїлях і задачах. Все ще окружають єго товпи цїкавих влїзливцїв і ґазетних репортерів, жадних розмови з ученим, і я, правду сказати, мав правдиве щастє, що цїлих два дни міг заспокоювати свою цїкавість о знаменитім писателю.“

Наша Монархія. Сего знаного видавництва вийшов уже зошит семий, котрий містить види з Дальматиї. Образки виконані прегарно. Цїна 50 кр.

Мордовець а Чехи. В книжцї про Potstyn, котра складає ся із споминів лїтних гостий і туристів про ту гарну, у східно-північній части ческого краю положену місцевість, між авторами, що зложили ся на сю книжку, бачимо імена д-ра Фр. Ріґера, Ярослава Врхлїцкого, Фр. Глявачка, д-ра Володисл. Челяковского (молодшого) і б. и. Отож на стор. 53—61. поміщений також по чески „Привѣтъ Потштыну“, „Pozdrav Potstynu“ нашого земляка Данила Мордовця, котрий гостював в Потштинї 1893. р. Привіт той писаний в Петербурзї д. $^{12}/_{24}$ цьвітня 1897. р. Хоч як любо вам стрінутись у ческій книжцї з іменем нашого письменника, всею Україною високоповажаного дїдуся Мордовця, і з єго привітом, котрий ми раді би уважати за вираз і нашої загальної прихильности до ческого народу і краю: то таки — каже *Зоря* — годї промовчати одного, що нас в тім привітї прикро вражає. Добр. Мордовець, описуючи свої вражіня, яких зазнав у Потштинї нагадує собі і наводить поезиї ческі, російскі, ба навіть одну нїмецку, Шілерову; але хоч кілька разів згадує Україну, Українцїв, Запороже, Січ, Богдана Хмельницкого, то з усеї українскої поезиї нїже стрічечка, нїже єдине слово, як видно, не нагадалось єму при споминах на Потштин! Яка-ж вона бідна мусить видати ся Чехам — та наша поезия, хоч як раз лїризмом та ще яким лїризмом! — вона така богата! — По тім привітї йде на стор. 61. і 63. короткий, але в сердечно прихильнім тонї написаний нарис житя і дїяльности лїтературної і громадяньскої д. Данила Лукича Мордовця з єго портретом на стор. 62. Нарис кінчить ся словами. „Хай сто лїт живе Мордовець, не прощаючись з пером!“ Наконець з правдивою приємностию записуємо, що автор того нарису д. Франт. Глявачек, присилаючи нам книжку про Потштин, написав лист по руски так вправним письмом руским, так гарною мовою і так без жадної навіть правописної помилки, що дай Боже кождому Русинови так писати!

Украдена дитина. Богато львівских дїтий, котрим не судилось родити ся серед сьвітлих обставин, зараз по народженю находить приміщене в хвилях брудної Полтви, подібно як лякедемоньскі на Тайґетї. Але найшло ся дитя, котрому склала ся трохи иньша, більше авантурнича доля, а про неї хочемо власне оповісти. В падолистї минувшого року прийшла до Печенїї, дві милї на схід від Винник, 20-лїтна жінка, нужденно одїта. Зближала ся зима, мороз тиснув а тут з жінкою 6-лїтне дївча також майже наге! Жінка удала ся на приходство і представивши своє критичне положене заявила охоту позбути ся дївчини; будь єї у кого лишити, будь де утопити, бо через ню не може найти собі служби. Дївча хороше, волосє русе, очи карі, та долї нема... Родина пароха змилосердила ся над дївчинкою і приняла єї на зиму в свій дім, але під вимівкою, що з весною жінка відбере собі дитину. Надійшла весна і лїто прийшло а за дитиною нїхто не зголошує ся. Маруся — так звало ся дївча — росте, та оповідає, як ходила з мамою за жовківску рогачку „po wódkę“ що єї маму звали „Колодзейова“ і „Гриньова“ а також що єї привела на село якась Каська. На саму згадку „Каська йде“ — Маруся жахала ся і ховала ся зараз по кутах. Не гаразду мусїла зазнати дївчинка від своєї провідницї. Але треба віднайти єї родичів. Звернено ся отже до львівскої полїциї, і та по довгих гляданях відшукала „Колодзейову“, львівску зарібницю. Душком прибігла она до Печенїї і пізнала свою Марусю. Колодзейова розповіла, що єї Марусю украли перед роком і розплакала ся. Хто була Каська, що дївчину завела на село, не відомо. Не розвязаною загадкою лишилось також, чи Маруся сама утїкала з дому і заблукала ся, чи може Каська украла єї, щоби де продати то гарне дитя.

За 14 кр. — 5 лїт криміналу! Молодий зарібник Адольф Соботка, котрий видер в Кракові одному чоловікови насильно 14 кр., відпокутував сю грабіж тяжко. Єго засуджено за се на пять лїт тяжкої вязницї. Соботка пізнав ся в шинку з одним безробітним бурлакою і давай з ним гостити ся. При тій нагодї спостеріг Соботка у свого приятеля 2 зр. 50 кр. і почав роздумувати, як би то сю суму видобути від него. В дорозї до иньшого шинку підложив єму ногу, так що новий приятель упав на землю, і Соботка намагав ся тодї відобрати єму готівку. Але в єго руки дісталось лиш 14 кр., бо в тій хвили єго арештовано. Позаяк судиї присяг і узнали сей вчинок грабіжю, засуджено Соботку на повисше наведену кару.

Дрібні вісти. Окружним інспектором шкільним для округа Надвірна і Богородчани іменований провізорично о. Омелян Абрисовский, греко-кат. катихит в Станїславові. — Один рільник у Франциї виплекав великаньского гриба, що має має 2 метри обводу а важить 12 кільоґрамів. Годовник підливав єго три рази денно і накривав мушлїном. — Віденьский дневник розпоряджень для армії оголошує, що підофіцири, управнені до удержаня державної служби, будуть на будуче в міру опорожнюваня системізованих посад на зелїзници, безпроволочно принимані до служби на тих посадах. — В понедїлок в полудне в сали черновецкого унїверситету відбуде ся інавґурация нового року шкільного ректором Гільберґом. — Парохію Молодїя одержав о. Нікон Томюк з Чорногузів. — Офіцирам мають від 1. грудня 1898 року підвисшити платню відповідно тому, як підвисшать платню урядників. — Львів має тепер 138.000 мешканцїв, Чернівцї 59.000, Перемишль 40.000, Тернопіль 28.000, Станїславів 24.000 мешканцїв.

то виходить на користь іменно тим, що нас шукають, бо нас потребують. Ми із такої спілки дістаємо 5% а они беруть 95%. І коли їх що болить, то хиба ті мізерні 5%, що і тих нам завидують.

„Кождий з нас мусить мати свого Русина“... Для чого-ж їх держить? Длячого Волохи просто за полу тримають своїх двох Русинів, длячого силоміць вибирають старця Воляна послом; а длячого Поляки так боять ся, аби їх не покинули Русини-угодовцї? Чи они притім невинні, як голуби, і так лише з любови до нас вишукують собі Русинів, аби могли їх цїлувати? Не доля, а така іменно тактика полїтична і Поляків і Волохів, тактика вигідна передовсїм для них, а для нас дуже часто страшно шкідлива. Поляки мають собі своїх скромних Русинів, аби край польско-руский мимо того мав цїху польску; Волохи шукають собі таких самих скромних Русинів, аби руско-волоскому краєви в найблизшій будучности надати цїху волоску. І не їх то повинно болїти, а нас, що ми, наївні і добродушні, так часто за ласкавий усьміх і кадило, даємо ся ловити. Розуміємо полїтичні торги між народами, віримо в то, що без них годї, але щоб хто доси на Русинах мав страту, в то не віримо. Не стратили галицкі Поляки на нас нїчого, не стратили буковиньскі Нїмцї, що нам сегодня прикладають ніж до горла, не стратили й Волохи; всї они радше скріпили ся і то сильно нами. —

А вже коли має хто плакати на Русинів, то хиба Русини самі. З н а с кождий має Русина, co go boli... Радше би єго не було! З нас кождий упорав би ся скоро з противником, як би міг перше упорати ся з тим Русином, що єго болить. Тимчасом з одним упораєш ся, зробиш єго неможливим, а тут вилїзе такий самий другий і заступить дорогу. І чим він більше затарасує собою ту дорогу, тим більший нам клопіт і шкода. Чужого би зіпхав з дороги в рів у болото, а зі своїм не знати, що робити: анї єго за ногу взяти та швирнути ним в окіп, анї єго переступити, бо не дасть: ще хоче рости..., анї єго виречи ся, бо не чужий чоловік, а наш, і нас не відрікає ся. От з таким Русином клопіт, він кождого з нас болить, так нераз болить, як болить батька нездалий син...

Оттак то оно! Замісць піти десь вечером на розривку черновецку, я засїв при столї і без потреби загриз ся тими полїтичними медитациями. З недалекого города чую: Mein Herz das ist ein Bienenhaus і думаю собі, що я те саме міг би засьпівати про свою голову. Мабуть щасливійші ті, у котрих серце є улием, а не голова...

О. М.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 2-го жовтня 1897 року.

Будапешт. Цїсар від'їхав нинї рано до Відня.

Атени. Король казав Заімісови зложити кабінет мінїстерский. Скутудіс має на дальше остати ся мінїстром справ внутрішних.

Мадрит. Саґаста заявив, що прийме ся зложити кабінет. Сподївають ся нинї полагодженя кабінетової крізи.

П. Т.

Маємо честь повідомити П. Т. Публику і високу шляхту, що ми наш склад фабричної обуви при паньскій улици 16, єго веденє і заступство передали від 19-го вересня сего року п. **Гнатови Гутнерови**, котрий буде старати ся вдоволити П. Т. Публику під кождим взглядом і заслужити собі єї довірє.

Покладаючись на довголітне істнованє нашої фабрики, котрої вироби задля своєї солідности мають славу сьвітову, просимо о ласкаву увагу для нашого черновецкого складу.

З глубоким поважанєм

S. E. et H. Michelstädter
склад. ц. к. прівіл. фабрики обуви
в Чернівцях,
улиця паньска 16.

Чернівці, 19-го вересня 1897.

П. Т.

Маю честь П. Т. Публиці і високій Шляхті подати до ласкавої відомости, що я від 19-го вересня с. р. переняв склад обуви фірми S. E. et H. Michelstädter, єго веденє і заступство при паньскій улици 16. Буду старати ся П. Т. Публику під кождим взглядом вдоволити тому прошу о ласкаву увагу для мого складу.

З глубоким поважанєм

ГНАТ ГУТНЕР,
управитель і заступник фірми
S. E. et. H. Michelstädter
склад ц. к. прівіл. фабрики обуви
в Чернівцях
Паньска улиця 16.

Чернівці, 19-го вересня 1894.

Не залишіть прочитати!

Звснованаа р. 1885-ім.

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин

Чернівці, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убраня мужескі після найновійшого крою за ціну як найдешевшу.

Замовленя з провінциї виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Літні плащі (іберцігери) від 14 зр. в гору.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

П. Т.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що я **з днем 24. липня с. р. отворила у Вижници,**

ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ
разом з
комнатою до снідань.

Поручаю Впв. місцевій і доокрестній публиці
каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво,
СЬВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ,
папір, прибори шкільні, Фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відворотною почтою.

Услуга скора, ціни низькі!

З глубоким поважанєм
АННА МОСКВА.

НОВА ФІРМА **РІТБЕРҐ і ШЕНБАВМ** В ЧЕРНІВЦЯХ,
ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпаки і хіньского срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продаж правдивих російских кальошів і черевиків до снїгу.

Кальоші
легкі, 75 ґрамів.

для мужчин	1·90
„ панв	1·65

Високі і низькі
Кальоші,
...тяті для пп. офіцирів.

Великий вибір
ЧЕРЕВИКІВ до СНІГУ
для мужчин і женщин, дівчат і хлопців.

Найновійші

черевики для ґімнастики з ґуми.
а 1·10

Кальоші для дітий, навіть однолітних.

10% рабату!!
даємо лише ми від цін за білє др-а Єґера після цінника.

Великий склад КОЛДЕР до подорожи
почавши від 1·58 зр.

ЧЕ-РЕВИКИ

для мужчин, шкіряні, з ґумою,	2·50 зр.— 6·— зр.
„ хлопців „ „	2·50 „
„ дам, „ „	2·50 „ — 5·— „
„ „ до шнурованя	2·35 „ — 6·— „
„ „ до защіплюваня	3·98 „ — 7·— „
„ „ лякерки, мешти з шпанґою	1·75 „ — 2·10 „
„ „ з козлячої шкіри, мешти	1·35 „ — 1·55 „
„ дівчат, шкіряні, т. зв. Bergsteiger	1·85 „ — 3.— „
„ дітий „ „ „	1·10 „ — 2·10 „
„ хлопців, ЧОБІТКИ	3·— „ — 4·25 „

Великий вибір **ЧЕРЕВИКІВ** до ґімнастикованя!

Найновійші Краватки
вузли, маши, Левалієля до вязаня,
від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

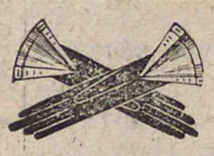

Рукавиці Glacè,
з оленя шкіри, з шведского шовку, з ниток найліпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ **СКЛАД**
правдивих **ШНУРІВОК** з фішбінами.

Одинокий склад
ЦИЛІНДРІВ і кляків,
з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад
з фабрики
І. ГІКЛЯ
і Синів
в
Найтішайни
КАПЕЛЮХІВ
для мужчин, тверді, чорної і иньшої барви, почавши від 1·18 зр.,
для мужч., тирольскі від 1·18—2·28
„ хлопців тироль. від 0·78—1·18
„ дітий капелюшки моряків боброві в ріжних барвах, від 1·98.

ПАРАСОЛЇ
з зелїзними ручками

з чистого шовку від 3·— — 6·—.
на-пів зі „ „ 1·38 — 1·98.
з чистої вовни „ 1·58 — 2·18.
на-пів з вовни „ 0·98 — 1·58.
з анґлійскими дерев ляними ручками від 0·75 — 1·90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПАРАСОЛЇВ
полотняних.

НАЙНОВІЙШІ АНҐЛІЙСКІ
ПАЛИЧКИ.

Величезний вибір
БІЛЯ

для мужчин, гладке від 1·10 поч.
„ „ з фалдами „ 1·38 „
„ „ гафтоване „ 1·58 „

КАЛЇСОНИ
з найліпшого Gradl-полотна, французьково крою від 0·98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в иньших барвах, від 0·18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах,
12 штук від 0·80 — 1·10.

ПОНЧОХИ
від 1·50 — 3·—.

КОВНІРИ і МАНШЕТИ

Маншети, І. сорти, почвірні, 6 штук 1·80.
Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1·50.
Ковнїри І. сорти, почвірні, 6 штук 1·05.
Ковнїри II. сорти, почвірні, 6 штук 0·90.

Ковнїри для хлопців
6 штук 0·80.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.